

З Днем Конституції
України!

Оберіг нашої державності - Конституція України.

Основний Закон держави України.

Ухвалений 28 червня 1996 року на 5-й сесії Верховної Ради України 2-го скликання.

Історія української конституції налічує декілька століть. Біля її джерел лежать такі відомі пам'ятки вітчизняної правової культури, як «Руська Правда» за часів Київської Русі, «Литовські статuti», акти періоду козацької держави Богдана Хмельницького (зокрема «Березневі статті») тощо.

1000 рік «Руська Правда» -
найвизначніший збірник стародавнього руського права,
автор якого - Ярослав Мудрий.
Це кодифікація законів Київської Русі, в основу якої було покладено
давньоруське звичаєве право.
Виданий збірник законів був першим літописним кодексом судових
законів Київської Русі, який об'єднував цивільне і кримінальне право;
всі процеси судочинства XI століття.

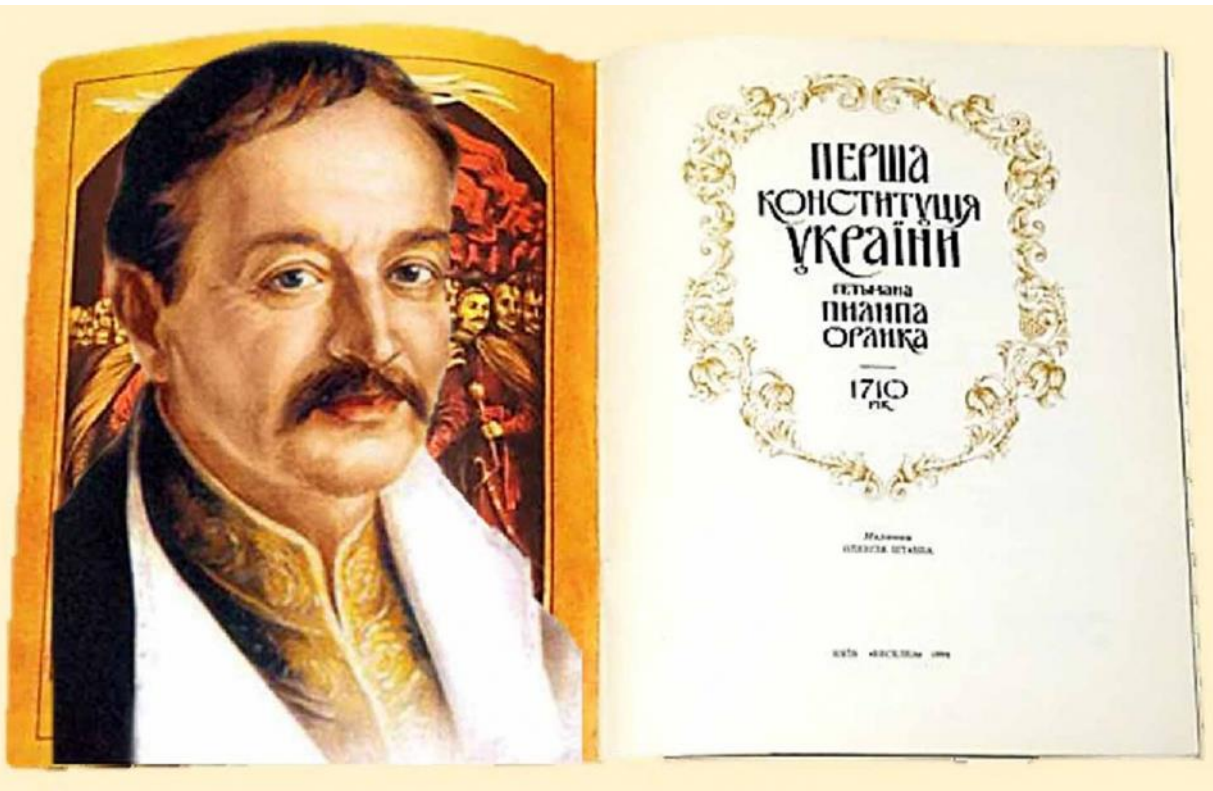
1529 рік «Статут Великого Князівства Литовського» – основний кодекс права Великого князівства Литовського, Руського, Жемайтійського.

Видавався у трьох основних редакціях 1529, 1566 і 1588 років, які відомі як Литовські статuti.

Джерелами Литовського статуту були звичаєве литовське, білоруське, українське право, відповідна місцева судова практика, «Руська правда», польські судебники та кодекси інших держав.

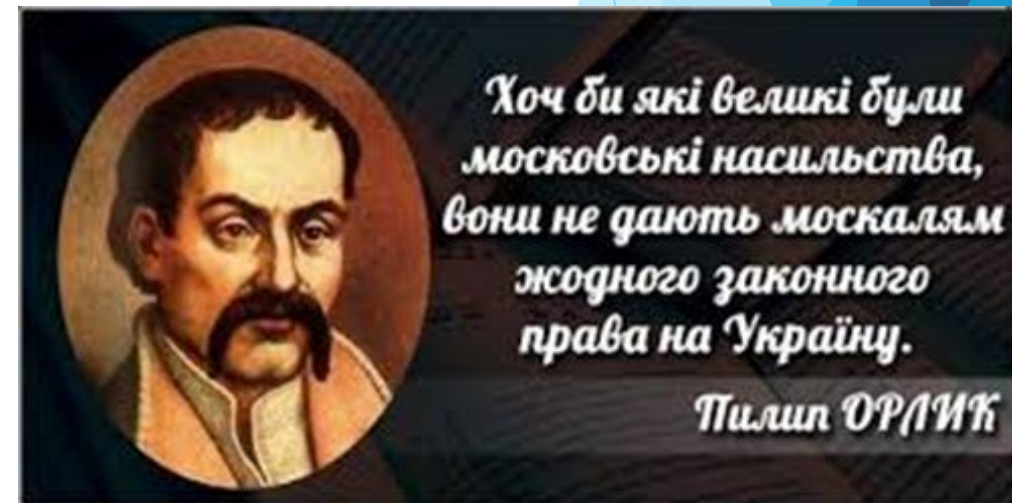
Положення статуту були чинними на землях Литви і України до середини ХІХ століття. Статут декларував рівність громадян незалежно від соціального стану й походження, віротерпимість, відповідальність суддів перед законом, заборону перетворювати вільних людей на рабів і т. ін. Водночас статут запроваджував привілеї князів, магнатів та шляхти, у тому числі право на закріпачення селян.

Литовський статут був основним збірником права в Україні з ХVІ ст. до 40-х років ХІХ ст. Став джерелом російського "Соборного уложения" (1649 р.), «Прав, по которым судится малороссийский народ» та приватних українських кодифікаційних проектів. На території Київської, Подільської та Волинської губерній чинність Литовського статуту було припинено сенатським указом від 25 червня 1840 р. У Лівобережній Україні 4 березня 1843 р. його було замінено Зводом законів Російської імперії.

1710 рік «Конституція Пилипа Орлика» - Договір гетьмана Війська Запорозького Пилипа Орлика зі старшиною та козацтвом Війська, який визначав права і обов'язки усіх членів Війська. Укладений 1710 року, написаний латиною і староукраїнською. За оцінкою українських істориків є однією з перших європейських конституцій нового часу.

Ця пам'ятка політико-філософської та правової думки була схвалена 5 (16) квітня 1710 року на зборах козацтва біля містечка Тягина на правому березі річки Дністер (турецька назва — Бендери; нині це територія Молдови). Тому її інколи називають Бендерівською конституцією.

1918 рік. Конституція Української Народної Республіки.

Основний Закон УНР, прийнятий Центральною Радою 29 квітня 1918 року, в останній день існування Центральної Ради, саме тому так і не був втілений у життя. УНР проголошувалась суверенною, самостійною і ні від кого незалежною державою, територія якої була неподільна, а суверенне право належало народам.

Конституція УСРР 1919 р.

14 березня 1919 р. – III Всеукраїнський з'їзд Рад.

Конституція УСРР визначила основи державного ладу, державного устрою, компетенцію органів влади, виборчу систему, права і свободи громадян. Складалася вона з 3 розділів, 3 підрозділів та 35 статей.

Основні постанови:

- соціальна основа держави - диктатура пролетаріату.
- політична основа - влада рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів.

1919 рік. Конституції Радянської України.

На території України за періоду радянської влади було прийнято чотири Конституції УРСР - 1919, 1929, 1937, 1978 років. Вони повністю копіювали союзні конституції і були формальними, оскільки не відбивали реального стану справ тогочасного суспільства. Багато дослідників вважають ці конституції квазіконституціями, оскільки вони мали здебільшого декларативний характер і розроблялися спершу в ідеологічних відділах ЦК КПРС.

**16 липня 1990р
Верховна Рада
України
проголосила
Декларацію про
державний
суверенітет
України**

1990 рік. Декларації про державний суверенітет.

Декларація про державний суверенітет України стала основою для «Акта проголошення незалежності України». 24 серпня 1991 Верховна Рада Української РСР фактично вдруге проголосила Україну незалежною демократичною державою, прийнявши «Акт проголошення незалежності України», підтриманий всеукраїнським референдумом 1 грудня 1991 року. Декларація стала фундаментом для майбутньої Конституції.

1996 рік. Прийняття Конституції України.

28 липня 1996 року Верховна Рада 2-го скликання ухвалила Основний Закон України. Цьому історичному моменту передував затяжний період протистояння між Президентом України та парламентом, наслідками якого стала неможливість утвердження Конституції впродовж практично 6 років незалежності.

Чинна Конституція України складається з 15 розділів та 161 статті.

2004 рік. Конституційна реформа та фактичне обмеження влади президента були основною вимогою політичних сил Леоніда Кучми та Віктора Януковича в обмін дозвіл Кучми провести переголосування 2-го туру президентських виборів. Закон на основі проекту Симоненка—Медведчука про зміни до Конституції передбачав перехід від президентсько-парламентської до парламентськопрезидентської форми правління, формування уряду коаліцією депутатських фракцій, подовження терміну повноважень Верховної Ради до 5 років.

2010 рік. Завдяки рішення Конституційного суду 30 вересня Віктор Янукович повертає собі повноту влади, забезпечену Конституцією 1996 року, в тому числі право на формування уряду. Тогочасне рішення КС вважають неправомірним більшість експертів, оскільки сам КС перебрав на себе функції Верховної Ради, що суперечить частині другій статті 19 Конституції України.

2011 рік. 1 лютого 2011 року Верховна Рада України прийняла Закон України №2952-VI «Про внесення змін до Конституції України щодо проведення чергових виборів народних депутатів України, Президента України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів». Ухвалений закон уніфікував терміни повноважень державних органів влади та органів місцевого самоврядування (5 років). Також встановив, що чергові вибори президента відбуватимуться останньої неділі п'ятого року повноважень глави держави, а вибори до Верховної Ради і місцевих рад – останньої неділі жовтня п'ятого року їх повноважень. Крім того, 19 вересня 2013 року була внесена зміна до статті 98 стосовно повноважень рахункової палати

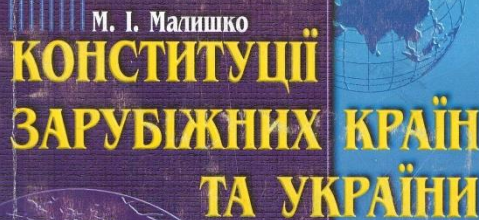
22 лютого 2014 року парламент ухвалив постанову «Про текст Конституції України в редакції 28 червня 1996 року, із змінами і доповненнями, внесеними законами України від 8 грудня 2004 року №2222-IV, від 1 лютого 2011 року №2952-VI, від 19 вересня 2013 року №586-VII», тим самим скасовуючи реформу 2010 року, яка була однією з законодавчих основ режиму Януковича.

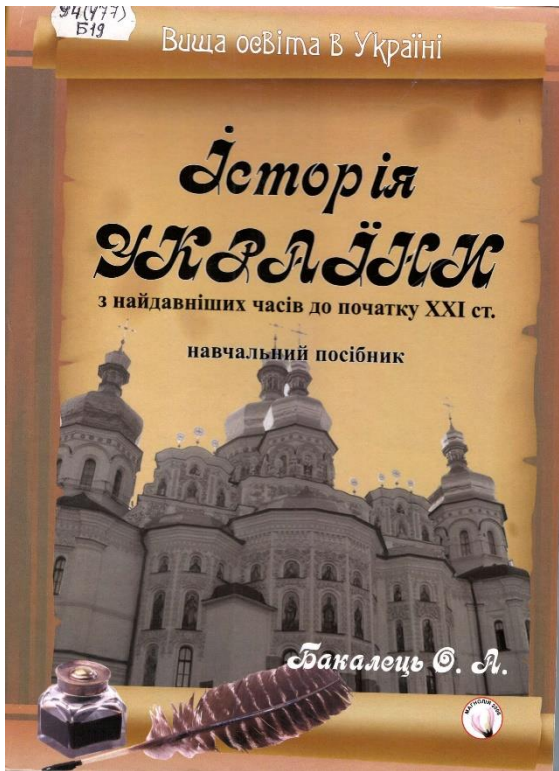
П. Гетьман. - К. : [б. в.], 1996. - 128 с. - Б. ц.

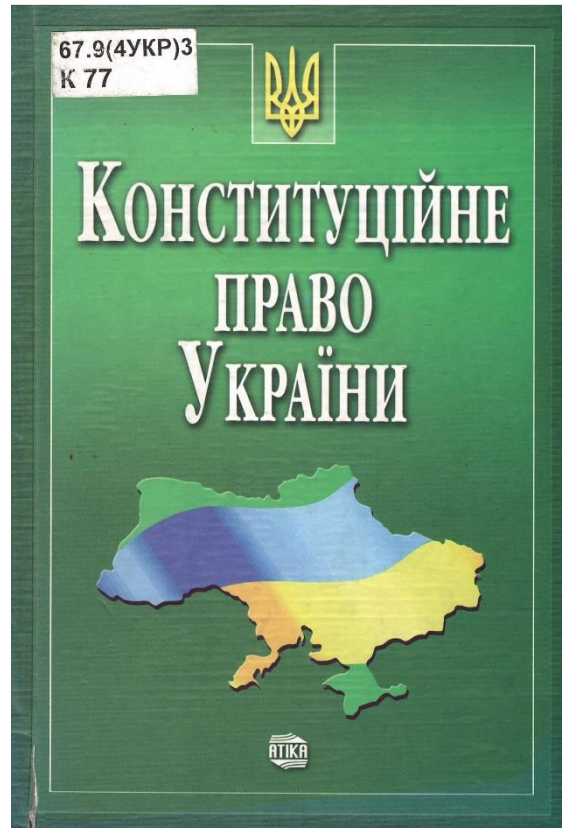
Слюсаренко, А. Г. Історія української конституції / А. Г. Слюсаренко. – К. : «Знання України», 1993. – 192 с.

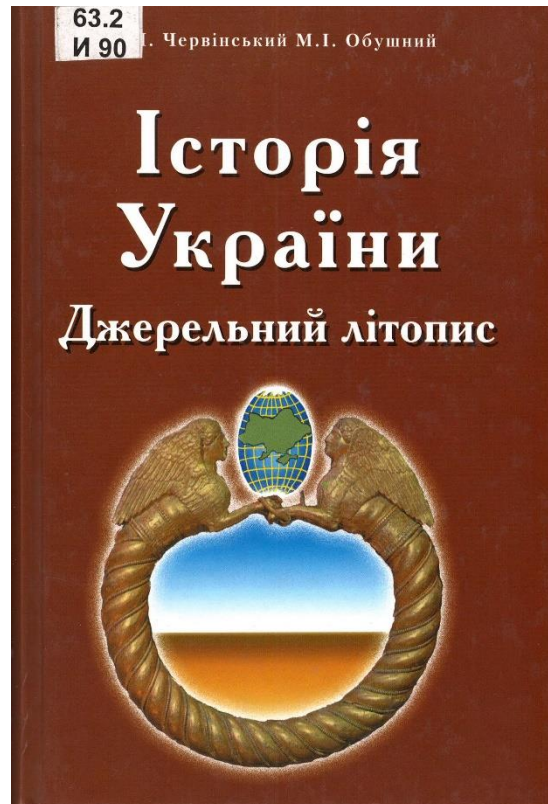
Малишко, М. І. Конституції зарубіжних країни та України: (Основи конституціоналізму) [Текст] : навч.-метод. довід. / М. І. Малишко ; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. - 2-е вид., доп. - К. : Б. в., 2000. - 112 с.

Бакалець, О. А. Історія України з найдавніших часів до початку XXI ст. [Текст] : навч. посіб. : конспекти лекцій, персоналії, табл., док., хронологія, слов. / О. А. Бакалець ; МОН України, Глухів. нац. пед. ун-т ім. О. Довженка. - 3-тє вид., перероб. та допов. - Львів : Магнолія 2006, 2018. - 578 с. : ил. - (Вища освіта в Україні).

Кравченко, В. В. Конституційна право України [Текст] : навч. посібник / В. В. Кравченко. - 6-е вид., випр. и допов. - К. : Атіка, 2007. - 590 с.

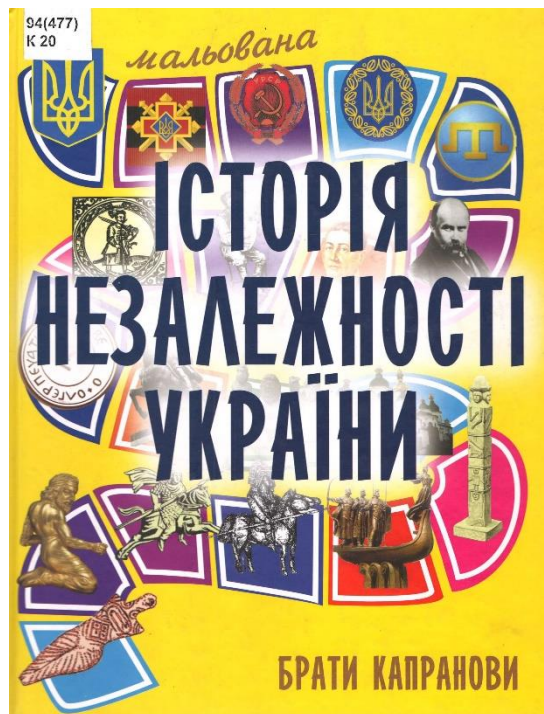

Історія України: Джерельний літопис [Текст] : научное издание / ред. В. І. Червінський, М. І. Обушний. - К. : Дирекція ФВД, 2008. - 799 с.

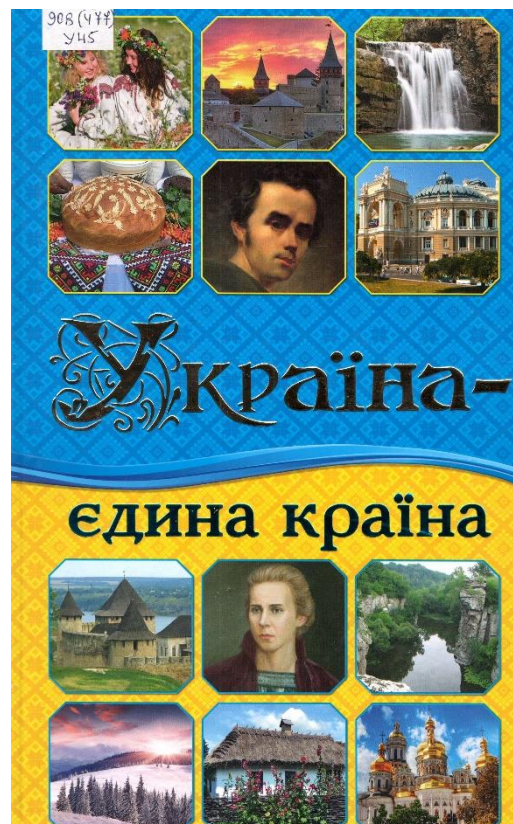

Україна 1991-2007
НАРИСИ НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

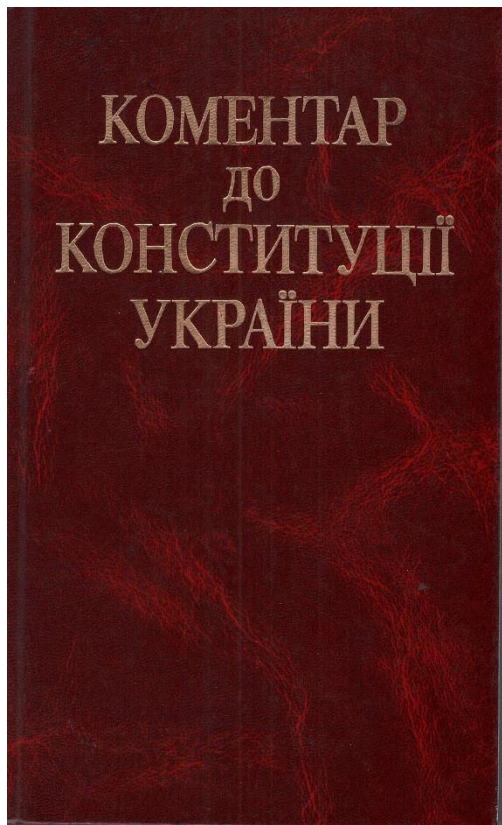
Касьянов, Г. В. Україна 1991-2007 [Текст] :
нариси новітньої історії / Георгій Касьянов. - К. :
Наш час, 2007. - 427 с.

Капранови (Брати). Мальована історія незалежності України [Текст] :
научно-популярная литература / Капранови ; худож. Юрко Журавель [и
др.]. - Київ : Гамазин, 2017. - 79 с. : ил., цв. ил.

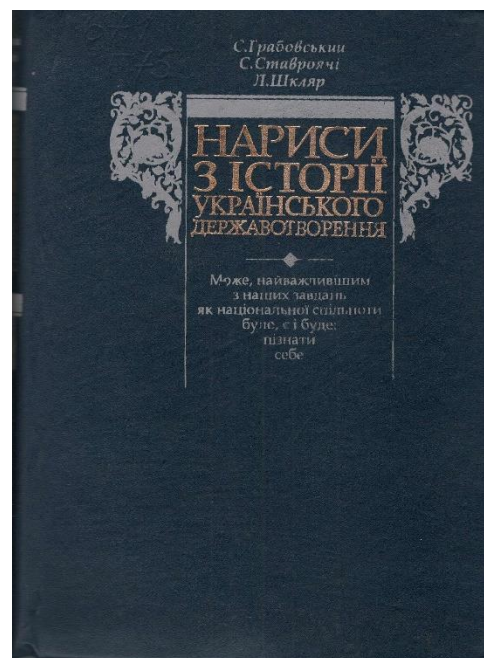
Україна - єдина країна : Традиції, обряди,
побут. Пам'ятки України. Люди, що змінили
Україну [Текст] : справочное издание. - Київ
: Глорія , 2017. - 208 с. : цв. ил.

Коментар до Конституції України [Текст] : закони та законодавчі акти /
Ін-т законодавства Верхов. Ради України. - К. : Б. в., 1996. - 378 с.

Конституція України з порівняльним викладом статей.
змінених конституційною реформою : офіційное
издание. - Х. : Бурун Книга, 2006. - 71 с.

Грабовський, С. Нариси з історії українського державотворення [Текст] :
суспіл.-політ. л-ра / С. Грабовський,
С. Ставроян, Л. Шкляр. - К. : Генеза,
1995. - 608 с